

XXVII. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

17. veljače 2022.

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80	
----	--

Upute natjecateljima **koji ispit pišu na papiru**

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pažljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. Ako natjecatelj želi prepraviti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati prepravak odgovora.
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Školskoga povjerenstva)

2. _____

(član Školskoga povjerenstva)

3. _____

(član Školskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Ove će se godine različitim manifestacijama obilježiti stota godišnjica rođenja velike hrvatske pjesnikinje Vesne Parun. Vesna Parun započela je studirati _____ na _____, ali je

ROMANISTIKU FILOZOFSKOME FAKULTETU U ZAGREBU

prekinula studij zbog _____. Dobitnica je brojnih književnih

DRUGOGA SVJETSKOG RATA

nagrada, između ostaloga nagrade _____ i

EUROPSKE UNIJE ZA KNJIŽEVNOST

nagrade _____,

POVELJA DRUŠTVA HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA „VISOKA ŽUTA ŽITA”

koju je vodeća udruga književnika u Hrvatskoj nazvala prema poznatoj pjesmi Dragutina Tadijanovića. Godine 2012. njezin se lik našao na poštanskoj marki u _____.

SERIJI ZNAMENITI HRVATI

6	
---	--

2. Napiši na prazne crte odgovarajući oblik pokrate CSI.

Obožavam serije o _____. Gledam ih odmalena. U prvoj sam epizodi doznao da se pokrata CSI čita *si-es-aj*. Kad sam bio malen, želio sam biti agent _____ jer s _____ i njegovim agentima nema šale, uporni su i uvijek su na strani pravde.

3	
---	--

9	
---	--

3. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju pravopisnih znakova?

- a) Mozartova Simfonija u g – molu naziva se još Velikom simfonijom.
- b) Vesna Parun radila je na izgradnji pruge Šamac – Sarajevo.
- c) Za vrijeme školskoga odmora igramo igru križić – kružić.
- d) Prije operacije odredili su mu Rh – faktor.

1	
---	--

4. Preoblikuj sljedeće rečenice upravnoga govora u neupravni govor.

A. Nakon predavanja Ivan je rekao svom prijatelju: „Najviše sam uživao u tvom izlaganju o asteroidima.”

B. „Briljantno napisano djelo”, naglasio je kritičar u pogovoru, „nadahnut će čak i čitatelji koji nisu skloni znanstvenoj literaturi.”

2	
---	--

5. Upiši u tekst zareze na odgovarajuća mjesta prema pravilima o pisanju zareza.

Odgovor na pitanje koliko se dugo putuje do Japeta Saturnova mjeseca nije jednostavan. Ako gorivo nije problem većim dijelom puta možete ubrzavati. Ponovno trošeći gorivo možete i usporavati.

3	
---	--

6	
---	--

6. Upiši na prazne crte unutar riječi č ili ć u skladu s pravopisnim pravilima.

Pratili smo žu__nu raspravu o tome kamo će čovječanstvo odvesti sje__a šuma u Amazoni. Osjećali smo kako nas stiš__e kozmi__ka tjeskoba.

3	
---	--

7. Pročitaj zadane riječi. Napiši na prazne crte u sljedećim rečenicama točnu riječ iz zadanoga niza riječi.

svijetleći, svjetleći, djelu, dijelu

Teleskopom će se promatrati i snimati _____ objekti u svemiru.

Svjetiljka je obasjavala prostor _____ žarnim nitima.

U tome _____ svemira otkriveno je mnoštvo crnih rupa.

Neil de Grasse Tyson govori o tome u _____ *Pisma jednog astrofizičara*.

2	
---	--

8. Odredi glagolske oblike iz teksta. Odgovore napiši na odgovarajuće mjesto u tablicu.

Maryanne Wolf u knjizi *Čitatelju, vrati se kući* govori o mijenjanju čitateljskoga mozga u digitalnome svijetu. Pokazalo se da su sve njezine pretpostavke točne. Upitno je hoće li djeca, koja budu odrastala okružena tehnologijom, uopće biti pismena.

prezent		futur I.	
prezent glagola <i>biti</i>		futur II.	
perfekt		imperativ	

6	
---	--

11	
----	--

9. Napiši na prazne crte točan nenaglašeni oblik zamjenice navedene u zagradi.

Kad je stigla, nije _____ zamjerio što nije došla na vrijeme. (ona)

Uskoro _____ je sve zadivila svojom pojavom i riječima. (oni)

Bacila je zadnji pogled na _____. (on)

3	
---	--

10. Odredi vrstu gramatičke veze među sastavnicama podcrtanih spojeva riječi.

Znanstvenica piše kako je iznenada shvatila i jasno vidjela kako ta djeca ne uspijevaju naučiti naizgled jednostavnu vještinu čitanja i što će se dogoditi ne uđu li u kulturu zasnovanu na pismenosti.

je iznenada shvatila _____

ta djeca _____

naučiti vještinu _____

vještinu čitanja _____

uđu u kulturu _____

5	
---	--

11. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojim se gramatičkim svojstvima ne slažu sastavnice podcrtane sintagme u sljedećoj rečenici?

Dio filma *Comic Sans* sniman je na otoku Jabuka.

a) u rodu, broju i padežu

b) u broju i padežu

c) u rodu i broju

d) u rodu i padežu

1	
---	--

9	
---	--

12. Odredi sintaktičku službu riječi u sljedećoj rečenici.

Znatiželja o nebu očito je nešto zajedničko cijelomu ljudskom rodu.

subjekt _____

predikat _____

objekt _____

priložna oznaka _____

imenički atribut _____

5	
---	--

13. Pročitaj sljedeće rečenice.

Varaždinski bazeni nalaze se s desne strane Zagrebačke ulice putuje li se od juga prema sjeveru. Bazeni se obnavljaju.

Zadatak ima dva dijela.

A. Objasni značenjsku razliku u sljedećim rečenicama s pomoću jedne ili više rečenica. Objašnjenje mora biti temeljeno na primjeru zadanih rečenica.

Zatvorili su cestu zbog radova na bazenima.

Zatvorili su cestu radi radova na bazenima.

B. Imenuj vrstu riječi koja dovodi do razlike u značenju.

_____

4	
---	--

9	
---	--

14. Odredi vrstu prenesenoga značenja u podcrtanim riječima.

Nedjeljom najviše volim jesti pohanoga piceka i rižu s graškom.

Svakodnevno rijeka učenika prolazi školskim hodnicima.

U muzeju je bila sva sila slika, a ja sam odmah prepoznao Picassa u neobičnome okviru.

metafore: _____, _____

metonimije: _____, _____

4	
---	--

15. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljena okamenjena metafora?

- a) Glazbeni je sastav svojim pjesmama zapalio stadion.
- b) Moram instalirati program protiv računalnoga virusa.
- c) Nebo je u suton pozlačeno ljepotom.
- d) Otkrili smo u kojemu grmu leži zec.

1	
---	--

16. Napiši sinonime podcrtanih riječi.

Ortografija propisuje kako se točno pišu riječi. _____, _____

Čitanje razvija kognitivne sposobnosti. _____

Vrt je bio opasan drvenim plotom. _____, _____

Proizvod je bio vrlo primamljiv. _____

To je bila njegova sudbina. _____

7	
---	--

12	
----	--

17. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koju sintaktičku službu ima podcrtana riječ u sljedećoj rečenici?

Svi su bili zatečeni njegovom odlukom.

- a) službu atributa
- b) službu dijela imenskoga predikata
- c) službu objekta
- d) službu priložne oznake načina

1	
---	--

18. Odredi kojemu rečeničnom dijelu pripada apozicija u sljedećoj rečenici.

Švedska kraljevska akademija dodijelila je 1961. godine Nobelovu nagradu književniku Ivi Andriću.

1	
---	--

19. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna?

- a) Budemo kupili svježije voće kad bude dopremljeno na tržnicu.
- b) Ako će doći moja prijateljica, ići će s nama na ručak.
- c) Ako cijena bude previsoka, malo ćemo se cjenkati.
- d) Snizit će cijenu kad ću je lijepo zamoliti.

1	
---	--

3	
---	--

20. Poveži sljedeće rečenice u nezavisnosložene rečenice.

Rješavao sam jako složen matematički zadatak. Uživao sam.

suprotna: _____

sastavna: _____

2	
---	--

21. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji se istovrsni rečenični dijelovi nabrajaju u sljedećoj rečenici?

I *čekati*, i *ljubiti*, i *bojati se* i *žudjeti* riječi su jezika ljubavi.

- a) objekti
- b) predikati
- c) priložne oznake
- d) subjekti

1	
---	--

22. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna?

- a) Obzirom da smo se svi dogovorili, idemo na izlet.
- b) Nisam je pozdravila zato jer je nisam vidjela.
- c) Pošto je zvonilo, izišli smo iz razreda.
- d) Šetali su uz i preko mosta.

1	
---	--

4	
---	--

23. Pročitaj tekst. Odgovore napiši na prazne crte. Zadatak ima dva dijela.

A. Ispiši iz teksta četiri para antonima.

B. Ispiši iz teksta dva para sinonima.

Omjer vanjskoga i unutarnjega kruga jednak je omjeru Saturna i Jupitera. Omjeri su istovjetni! Zakoračio je lijevo pa desno, trepnuo i pomislio uzbuđeno, ali istodobno i smireno: „Život je vječan!” Zaboravio je svaku brigu, sve prolazno, sve žalosno i tužno.

A. antonimi: _____

_____

_____

_____

B. sinonimi: _____

_____

6	
---	--

6	
---	--

Pročitaj sljedeći tekst i promotri fotografiju te riješi zadatke 24. – 28.

APOLLO

Apollo, američki program letova na Mjesec svemirskih brodova s ljudskom posadom. Raketni nosač *Saturn V* (→ [SATURN](#)) dovodi *Apollo* s tri astronauta u putanju prema Mjesecu; 16. VII. 1969. brod *Apollo 11*, u kojemu su bili astronauti N. Armstrong, E. Aldrin i M. Collins, nakon četiri dana puta ušao je u stabilnu putanju oko Mjeseca; dio predviđen za spuštanje na Mjesec, tzv. *Mjesečev modul* (→ [MJESEČEVA LETJELICA](#)), odvaja se i vlastitim pogonom slijeće noseći dva astronauta; 20. VII. Mjesečevim modulom na površinu Mjeseca spustili su se N. Armstrong i E. Aldrin. U povratku s Mjeseca uzlijeće samo dio Mjesečeva modula, bez postolja za slijetanje, pa se u putanji oko Mjeseca sastaje s *komandnim modulom*, u kojemu se nalazi treći astronaut; brod se vraća prema Zemlji, a komandni se modul s tri astronauta uz pomoć padobrana spušta na morsku površinu.

Obol uspješnomu okončanju programa *Apollo* dao je i hrvatski inženjer Mike Vucelić.

(Prema: www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=3335)

24. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Tko se od astronauta nalazio u komandnome modulu dok su druga dvojica bila na površini Mjeseca?

- a) E. Aldrin
- b) N. Armstrong
- c) M. Collins
- d) M. Vucelić

1	
---	--

25. Protumači značenje podcrtane riječi u sljedećoj rečenici.

Obol uspješnomu okončanju programa Apollo dao je i hrvatski inženjer Mike Vucelić.

1	
---	--

26. Objasni jednom rečenicom koja je uloga riječi ili sintagma napisanih u zagradi iza strelice ((→ SATURN), (→ MJESEČEVA LETJELICA)) na nekim mjestima u tekstu.

2	
---	--

4	
---	--

27. Navedi tri jezična i/ili stilska elementa koji utječu na vjerodostojnost informacija u tekstu.

3	
---	--

28. Opiši u obliku triju povezanih nezavisnosloženih rečenica fotografiju tako da odgovoriš na sljedeća pitanja.

Što prikazuje fotografija? Što se nalazi u većemu dijelu fotografije? Što se nalazi u gornjem dijelu fotografije?

Rečenice trebaju biti leksički i gramatički točne.

4	
---	--

7	
---	--